

HİKAYE FORMU

Sevgili öğrenciler,

Size günlük hayatınızda karşılaşılabileceğiniz bazı olaylar ile ilgili hikayeler okuyacağım. Birinci hikayeyi okuduğumda birinci anketi, ikinci hikayeyi okuduğumda ikinci anketi, üçüncü hikayeyi okuduğumda üçüncü anketi doldurmanızı istiyorum.

HİKAYE 1

"Okuldan eve geldiğinde Merve odasına giderek ders çalışır. Küçük kardeşi odaya girip ortalığı dağıtıp, Merve'nin oyuncaklarını ve eşyalarını karıştırıp izinsiz alır. Merve bu duruma çok sinirlenir ve birkaç kez uyardıktan sonra kardeşine vurur ve itekleyerek odadan çıkarır. Ayşe'nin ağlaması üzerine anne ve babası odaya gelir."

Birinci ankette bu hikayede geçen olaya karşı Merve'nin anne ve babasının yapabileceği bazı davranışlar verilmiştir. Sizden Merve'nin anne ve babasının Merve'ye karşı ankette verilen davranışları göstermesini ne derece haklı bulduğunuzu belirtmeniz beklenmektedir. Her davranışın karşısında yer alan "Haklı Bulmuyorum", "Kararsızım", "Haklı Buluyorum" ifadelerinden size uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz.

HİKAYE 2

"Öğretmen dersteyken içeri giren görevli, acil bir durum olduğunu, okul müdürünün kendisiyle görüşmek istediğini belirtir. Öğretmen öğrencileri sessiz olmaları için tembihler ve beş dakika içerisinde döneceğini söyler. Öğretmen gerçekten de beş dakika sonra döner ama sınıfın yarısı bahçede, bir öğrenci arkadaşları tarafından alay edildiği için ağlamakta, diğerleri de ayakta ve çok aşırı gürültü yapmaktadır."

İkinci ankette bu hikayede geçen olaya karşı öğretmenin yapabileceği yapabileceği bazı davranışlar verilmiştir. Sizden hikayede bahsedilen öğretmenin aşağıda verilen davranışları göstermesini ne derece haklı bulduğunuzu belirtmeniz beklenmektedir. Her davranışın karşısında yer alan "Haklı Bulmuyorum", "Kararsızım", "Haklı Buluyorum" ifadelerinden size uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz.

HİKAYE 3

"Turgut, arkadaşları tarafından sevilen yardımsever, sevimli ve çalışkan bir çocuktur. Sınıf arkadaşları olan Taci, Turgut'un yakın arkadaşları ile samimi olmuş ama Turgut ile iyi anlaşmamıştır. Bir gün arkadaşları Turgut'a gelip Taci'nin kendisi hakkında dedikodu yaptığını söylemiştir. Bunun üzerine Turgut, Taci ile konuşmaya gittiğinde Taci Turgut'a küfür etmiştir."

Üçüncü ankette bu hikayede geçen olaya karşı, Turgut'un Taci'ye karşı sergileyebileceği bazı davranışlar verilmiştir. Sizden, Turgut'un ankette verilen davranışları göstermesini ne derece haklı bulduğunuzu belirtmeniz beklenmektedir. Her davranışın karşısında yer alan "Haklı Bulmuyorum", "Kararsızım", "Haklı Buluyorum" ifadelerinden size uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz.

ŞİDDET MEŞRUIYETİ ANKETİ (ÖĞRENCİ)

1. ANKET	Haklı Bulmuyorum	Kararsızım	Haklı Buluyorum
1. Anne ve babanın Merve'nin davranışı nedeniyle sevdiği bir şeyi yapmasını yasaklamasını	( )	( )	( )
2. Anne ve babanın bu davranışı kuzenlerinin ya da komşu çocuklarının hiç yapmadığını, onların çok uyumlu olduğunu söylemesini	( )	( )	( )
3. Anne ve babanın Merve'nin davranışı nedeniyle hakaret içerikli sözler söylemesini	( )	( )	( )
4. Anne ve babanın Merve'nin davranışı nedeniyle ona lakap takmasını	( )	( )	( )
5. Anne ve babanın Merve'nin davranışı nedeniyle sorularına cevap vermeyip duymazdan gelmesini	( )	( )	( )
6. Anne ve babanın Merve'nin davranışı nedeniyle yüksek sesle bağırmasını	( )	( )	( )
7. Anne ve babanın Merve'nin davranışı nedeniyle onu dövmesini	( )	( )	( )

2. ANKET	Haklı Bulmuyorum	Kararsızım	Haklı Buluyorum
1. Öğretmenin bu davranış nedeniyle öğrencileri teneffüse çıkarmamasını	( )	( )	( )
2. Öğretmenin böyle yaptıkları için sınıfa kırgın olduğunu belirtip bir süre küsmesini	( )	( )	( )
3. Öğretmenin bunu yapan öğrencilere çok istedikleri tiyatro etkinliğinden çıkarmasını	( )	( )	( )
4. Öğretmenin bunu yapan öğrencilere hakaret içeren sözcükler söylemesini	( )	( )	( )
5. Öğretmenin olaylara karışan öğrencilere bağırmasını	( )	( )	( )
6. Öğretmenin olaylara karışan öğrencileri itip kakmasını	( )	( )	( )
7. Öğretmenin olaylara karışan öğrencilere tahta kalemi ya da başka bir şey fırlatmasını	( )	( )	( )
8. Öğretmenin öğretmenler odasında olaya karışan öğrencilerin isimlerini verip fikir almasını	( )	( )	( )
9. Öğretmenin kızgın olduğu için bir süre olaya karışan öğrencilerin sorunlarını duymazdan gelmesini	( )	( )	( )
10. Öğretmenin olaylara karışan öğrencilere vurmasını	( )	( )	( )

3. ANKET	Haklı Bulmuyorum	Kararsızım	Haklı Buluyorum
1. Tacı hakkında aslı olmayan hikayeler uydurmasını	( )	( )	( )
2. Tacı'ye kötü isimler takmasını	( )	( )	( )
3. Tacı'ye gidip bağırmasını	( )	( )	( )
4. Tacı'yi tehdit etmesini	( )	( )	( )
5. Tacı'ye aşağılayıcı şeyler söylemesini	( )	( )	( )
6. Tacı'ye küfür etmesini	( )	( )	( )
7. Tacı'yi bir fırsatını bulup itip kakmasını	( )	( )	( )
8. Tacı'nin saçını/kulağını çekmesini	( )	( )	( )
9. Tacı'yi yakalayıp dövmesini	( )	( )	( )

ŞİDDET MEŞRUIYETİ ANKETİ YÖNERGESİ (ÖĞRENCİ)

KULLANIM AMACI: Öğrencilerin çeşitli olaylar karşısında gösterilen şiddet davranışlarını haklı bulma durumlarını belirlemek amacıyla kullanılır. Bireysel veya grupta uygulanabilir. İzleme değerlendirme çalışmalarında ön test-son test aracı olarak kullanılabilir.

UYGULAYICI: Rehberlik öğretmeni veya okul rehberlik programı dahilinde sınıf/şube rehber öğretmenleri tarafından uygulanır.

HEDEF KİTLE: 4. sınıf dahil olmak üzere ortaokul ve ortaöğretim kademesindeki tüm öğrencilere uygulanabilir.

UYGULAMA SÜRECİ: Grup uygulamalarında anket formu öğrencilere dağıtılır. Öğretmen Hikaye Formu'ndaki birinci hikaye okur ve öğrencilerden birinci anketi doldurmalarını bekler. Sonra aynı uygulama diğer iki hikaye ve anketler için yapılır. Bireysel uygulamalar rehberlik öğretmeni tarafından rehberlik servisinde yapılır.

DEĞERLENDİRME VE YORUMLAMA

Hikaye Formu'ndaki birinci hikaye aile tarafından gösterilme ihtimali olan şiddet davranışlarını, ikinci hikaye öğretmen tarafından gösterilme ihtimali olan şiddet davranışlarını, üçüncü hikaye akranları tarafından gösterilme ihtimali olan şiddet davranışlarını içermektedir.

Değerlendirme sonucunda öğrencilerin hangi grubun şiddet davranışlarını haklı bulduğu konusunda fikir sahibi olunmaktadır. "Kararsızım" ve "Haklı Buluyorum" seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin önceden şiddete maruz kalmış olma ihtimalleri veya gelecekte şiddete maruz kaldığında bunun farkında olmama riski taşıdıkları, ayrıca bazı şiddet davranışlarını haklı bulmaları nedeniyle gelecekte bu davranışları gösterme ihtimalleri olduğu düşünülmelidir. Bu kapsamda şiddet türleri, şiddete maruz kaldığında yardım alabileceği kişi ve kurumlar hakkında bilgi verici çalışmalar yapılır. Şiddete karşı kendini koruma, duygu düzenleme (öfke ve stresle başa çıkma), duygularını ifade etme, atılacak becerileri kazandırılır.

Öğrencilerin şiddeti algısı ile algıladıkları şiddeti haklı bulma durumları birlikte değerlendirilmek istendiğinde Şiddet Algısı Anketi ile eş zamanlı kullanılabilir.

Bu çalışmalar için <http://siddetinonlenmesi.meb.gov.tr/> linkinde yer alan Proje Çıktıları başlığında "Rehberlik Faaliyetleri", "Model Okul Çalışmaları", "Farkındalık Çalışmaları", "Görünürlük Çalışmaları" bölümlerindeki dokümanlardan yararlanılabilir.